

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglašeni in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Pozdravljeni!

V zmislu sklepa zadnjega strankinega zbora jugoslovanske socialno demokratične stranke je sklican za jutri vseslovenski delavski shod, ki združi na posvetovanje zaupnike in zaupnice slovenskega proletariata v Ljubljani.

V hudih časih se sestanemo. Pravkar smo prestopili prag petega vojnega leta; minila so štiri leta usodne uničevalne vojne, ki je prinesla človeštvu že kupe grozot in gorja, prelitih solza in nešteto nedolžnih žrtev. Skoro bomo izpili kupico trpljenja in muk do dna, vreča najhujših naporov, šikan in preziranja je tako polna do vrha...

In ali ni največji trpin v vojni delavec, delavka, ki mora tam prelivati kri, tukaj pa z žuljavimi rokami, mučen s skrbmi v potu svojega obraza in do mozga izrabljen žrtovati največ, biti pravcati boj za obstanek, da otme sebe in svojece pred sigurnim poginom? Prepuščen je sam sebi, svoji usodi.

Jutrišnji dan je tem pomembnejši za slovensko delavstvo. Buržvazija misli le na to, kako bi nasitila svojo pohlepno. Ni ji mar ne socialna ne politična enakopravnost. Zategadelj pa si proletarec pomagaj sam! Lepe besede in prazne obljube buržvazije ti ne pomagajo nič, zakaj, le glej, v rokah vihti ta bič: delaj, služi pa — molči!

Jutri se bo razgovarjal slovenski proletarec, kako je s prehrano, obleko, obutvijo. Razmere so kričeče! Treba bo jasno in odločno povedati, kar je na mestu.

Prav tako važno je tudi vprašanje organizacije. Ko se vse organizira, ali naj proletarec ne stori isto? Pri nas gre za organizacijo, za odpravo krivic in z načela socializma. V organizaciji pa je moč: to vemo. In človek ima vendar pravico do človeku primerne življenja!

O vsem tem bomo razpravljali jutri na posvetovanjih. O svoji lastni usodi bomo govorili, o usodi človeštva, katerega delec smo tudi mi. Z geslom: Proletarci, združite se! stopimo v posvetovalnico in z geslom: Na delo za organizacijo! jo zapustimo. To je naša zavest, naša odločna volja!

V tem zmislu vsem na shod prispelim sodrugom in sodružicam najiskreneje pozdrave!

V petem letu vojne smo.

Dne 29. junija 1914 je prav imela jugoslovanska socialno demokratična stranka svoj strankini zbor v Ljubljani, ko se je izvršil v Sarajevem umor avstro-ogrškega prestolonaslednika. Na našem zboru je bil takrat navzoč tudi državni poslanec pokojni sodrug Winarski. Ko je prišla vest o umoru na naše zborovanje, je rekel: Ta dogodek utegne biti usoden ne le za Avstro-Ogrsko in Srbijo, marveč za ves svet, ker so politične razmere tako silno napete, da more stvar povzročiti splošno svetovno vojno. In res! Dne 25. julija 1914 je odgovorila Srbija na avstro-ogrsko noto, ki ji je bila 24 ur prej izročena. In naslednji dan je sledila odpoved diplomatskega občevarja s Srbijo, takoj drugi dan pa že tudi formalna vojna napoved. To je bila usodna odločitev, ki je povlekla državo za državo v vojni metež. Evropa se je razdelila v dva sovražna tabora, ki sta tekmovala, kako bi zanelila smrtno sovražstvo drug do drugega. Toda to še ni bilo dovolj: vojna furija se je lotila tudi držav ostalih zemljin, tako, da je danes število dežel, katerih sinovi bi ne prelivali krvi v strelskih zakopih, manjše kakor število onih, ki jim je ta grozovita nesreča prizanesla. Vse človeštvo tiči danes pod vtiskom vojne, zrahljano je njega gospodarsko življenje, njega mišljenje spremenjeno temeljito, iz mest in vasij so nastale groblje, lice zemlje je postalo takorekoč drugačno. Vse pridobitve, znanost in veda, delavnica in tovarna, vse je v službi vojne. Dočim zdravi možje uničujejo na suhem, na morju in v zraku »sovražnika«, oskrbujejo doma starčki, žene in otroci bolnike in opravljajo »vojnodajtevno službo«.

Štiri dolga leta razsaja grozovita vojna, pa še vedno ni opaziti konca! Moltke je rekel nekoč, da bo trajala vojna, če izbruhne med velesilami, deset ali pa tudi trideset let. Če bi bil kdo opozarjal pred štirimi leti na te besede, bi ga bili zasmehovali, čeprav bi bili morali vedeti, da mora desetletno oboroževanje povzročiti grozovito vojno, ki je človeštvo še ni videlo. Kljub temu si pa tudi najbujnejša fantazija ni mogla naslikati tega, kar je vojna povzročila in postala. Tudi posamezne visoke oblasti, ka-

kor je razvidno iz posameznih objav prve dni vojne, so se varale.

Stürgkhova vlada je izdala celo vrsto naredeb po § 14. in takorekoč vso javnost militarizirala. V spremljevalnem pojasnilu pravi, da se vlada zaveda velikih žrtev, ki jih nalaga vsemu prebivalstvu; razumna, radovoljna poslušnost tem izjemnim odredbam bo žrtve blažila ter lajšala prenašanje onih omejitev, ki so odrejene pod pritiskom potrebe, da čimprej zopet napravijo prostor normalnim razmeram. Toda normalnih razmer niti danes po štirih letih še nimamo. »Normalno« je postalo »omejevanje«, o katerem je menila takrat vlada, da ga lažje prenašamo razumno in radovoljno. Omejevanja so pa postala prava mora, ki nas duši in našim otrokom se zdi čas miru kot lepa bajka iz davnih dni.

Socialna demokracija je vedela prej, da vojna ne more prinesiti kaj drugega, zato se je pa tudi do zadnjega trenutka borila proti vojni z vsemi močmi, in zadnja beseda, ki se je čula iz ust naših poslancev, preden je nastopila usodna cenzura, je bila: »Odklanjamo vsakršno odgovornost za to vojno; svečano in odločno jo nalagamo tistim, ki so jo, tukaj in tam, pripravili in zanetili! In vemo, da smo v tem edini z zavednim delavstvom vsega sveta in prav nič manj s socialnimi demokrati Srbije! Slovesno priznavamo kulturno delo mednarodnega socializma, ki mu ostanemo vdani v življenju in zvezani z njim do smrti.« Od teh besed nam niti danes ni treba nič preklicavati. Socialna demokracija je bila edina stranka, ki ji svojega stališča napram vojni ni bilo treba preminjati: proklinjala jo je, preden je izbruhnila.

Drugače je bilo pri drugih strankah! Spominjamo se prvih dni vojne; kako veliko navdušenje, petje in povsod je bil človek v nevarnosti, če bi utegnili le misliti, da vojna ni primeren pomoček za zdrav razvoj. Vojna navdušenost je ljudi prevzela in precej časa je trajalo, da so nastale treznejše razmere. Danes so navdušeni za vojno politiko le vojni dobičkarji in junaki v zaledju, ki pa že ne nastopajo več tako nasilno v javnosti. Celu najsamozavestnejši vojni podaljševalci nehotе govore danes že o miru. Danes imajo še moč v rokah in so pripravljeni, da jo rabijo neobzirno. Ti so krivi, da danes po štirih letih vojne še ni govora o miru. Zasepljenost pa jih utegne drago stati. Vojna postaja vsak dan neznosnejša pri nas in povsod. S tem pa naraščajo tudi sile za mir. Svoj cilj bodo dosegle in gorje tistim, ki se po njih krivdi podaljšuje morjenje!

Političen pomen moskovskega atentata.

Ze meščansko časopisje se je pričelo zavedati političnega pomena glede umoritve nemškega poslanika, vendar ga zakriva s tem, da stavlja v ospredje spletke entente. To samonasebi ni nič novega: Po vseh vojujočih deželah smatra časopisje kot »patriotično« domorodno dolžnost, da obrača široki javnosti pozornost le na stranske pojave, namesto na temeljna dejstva in temeljne vzroke.

Javno lahko izrečemo, da je bil atentat v Moskvi najvišji izliv nekega zelo razširjenega in globoko segajočega ogorčenja. Ni pa nam treba priti do naziranja, da se mora odpovedati zaradi tega povoda »premirje orožja« Brest-Litovskega — kajti da to ni nikak »mir«, o tem so edini vsi politično misleči krogi. Seveda bi pri tem predvsem vriskala ententa, kateri radi tega pač ni treba, da je neobhodno udeležena na grdem umoru. Tudi dogodki ob murmanski železnici in češko-slovaški boji niso nobeni dokazi za to, temveč le znamenje, da ententa ne spi in izkuša z vsemi sredstvi pospeševati verjeten prevrat tudi brez njenega sodelovanja.

V resnici, v interesu Nemčije je, da poizkuša ta prevrat, ki se napoveduje z mnogoterimi viharnimi znamenji, brez pritegnitve zunanjih vplivov prav uvaževati in ceniti. Ako hočemo zadnje dogodke v Rusiji opazovati s tega stališča, tedaj ne smemo zastaviti pot spoznanju, da je grof Mirbach padel kot prva žrtev Brest-Litovske pogodbe. Je le znamenje one obsežne nevarnosti, katero svoj čas nismo mogli dovolj krepko poudarjati. Žalibog so »hurapatriotje« prekričali te glasove. Ako pa hočemo glede političnega pomena tega žalostnega dogodka biti popolnoma na jasnem, tedaj se moramo brezpogojno vpra-

šati: V čigavem taboru se je pripravil atentat? Njegovi krivci so, kakor se je nedvomno dognalo, levi socialni revolucionarji. In kakšna je ta smer? Oni, ki so skupno z boljševiki pospeševali z vsemi močmi mirovno gibanje in ki v svoji odločnosti niso prav nič zaostajali v tem pogledu za boljševiki in so stali prav posebno v boju z imperialističnimi vplivi entente. V svojih vrstah štejejo može in žene izredne ljudske prikupljivosti. Ako bi bil mir v Brest-Litovskem izpadel kot mir sporazumljenja in pripoznanja samoodločevalne pravice narodov, za kateri so bili neobzirno nastopili, tedaj bi bili izpodmaknili tla vsem nasprotnikom miru. »Vojna ne sme — tako se je čulo iz njih govorov in s posebnim povdarkom — tudi radi največjih koristi za Rusijo in alirance trajati niti en dan dlje. Ne sme pa prinesiti ruskemu narodu tudi nobenega ponižanja.« Kdor je imel kdaj priliko, čitati njih govore v sejah odposlancev, opažati fanatično odločnost, s katero je dal duška potek misli, ta se ne bo čudil, da so sedaj, po brestovski pogodbi, prav tisti maksimalisti, ki so bili skupno z boljševiki najbolj neobzirni nasprotniki imperialističnih ententinih vplivov, postali najvernejši pristajači za zopetne sovražnosti proti Nemčiji.

Navidez se pri nas tolažimo s tem, da boljševiki zaenkrat trdno sede na krmilu in da so izraziti nasprotniki vsakršnega začetka sovražnosti proti Nemčiji in prepričani nasprotniki ententinih vplivov. Pozabiti pa ne smemo, da so ravno leto osorej bili boljševiki tisti, ki so doživeli poraz, dočim je Kerjenski trdo, da, celo trdneje kot danes boljševiki, držal vajeti v rokah. Še nekaj! Skoro vse meščansko časopisje se je zedinilo v stremljenju, da pokaže vlado boljševikov kot vlado najbolj hudobnih, demoraliziranih elementov kakega naroda — orjaka, čegar življenske moči se končno morajo vendarle priznati. Danes se tolažimo v splošnem s tem, da imajo zgoraj omenjeni elementi še vedno nadoblast in da poizkušajo obdržati napram Nemčiji lojalno, da, celo prijateljsko-sosednje razmerje.

Gotovo, dogodki na murmanski železnici in češko-slovaški boji v Sibiriji so neovrgljivi dokazi za to, da ententa ne zamudi ničesar, da zopet dobi v deželi, od katere so jo precej odslovili, zopet vajeti v roke. To pa bi ostale kljub vsem naporom le sladke sanje, ako bi se ne bile razprave v Brest-Litovskem končno vodile tako, kakor da imamo opravka z živečim mrličem. Angleški denar v Rusiji ne mika tako zelo kakor misel: Imeli bi bili gotovo velike težave z nadaljevanjem vojne, toda bi-li ne mogli napeti toliko moči, saj s pomočjo alirancev, kakor Rumunija, katere položitev orožja je bila potrebna posledica našega? Mnogi mislijo kratkomašo zanikati to vprašanje. Za danes naj se presoja žrtev v Moskvi kot politično vrmensko znamenje tako, kakor v resnici zasluži in kakor zahteva svetovni položaj. Kajti ni še prepozno, da se mnogokaj popravi.

Politični pregled.

— Nova vlada. Cesar je izdal na barona Hussareka naslednje pismo: Ljubi baron Hussarek! Imenujem Vas za svojega ministrskega predsednika. Dalje imenujem tajnega svetnika dr. Viktorja Matajo vnovič za mojega ministra za socialno skrbstvo, tajnega svetnika dr. Karla barona Banhansa vnovič za mojega železniškega ministra, tajnega svetnika ing. Emila viteza Homanna pl. Herimberg vnovič za mojega ministra za javna dela, tajnega svetnika dr. Ferdinanda barona Wimmerja vnovič za mojega finančnega ministra, tajnega svetnika iml. Karla barona Czappa pl. Birkenstetten vnovič za mojega ministra za deželno brambo, tajnega svetnika dr. Ivana Horbaczewskega vnovič za mojega ministra, tajnega svetnika dr. barona Wieserja vnovič za mojega trgovskega ministra, tajnega svetnika Ernesta grofa Silvo-Tarouco vnovič za mojega poljedelskega ministra, tajnega svetnika dr. Ludovika Paula s potrditvijo v vodstvu urada za ljudsko prehrano vnovič za mojega ministra in tajnega svetnika Edmunda viteza Gayerja za mojega notranjega ministra. Končno imenujem sekcijškega načelnika tajnega svetnika dr. Kazimirja viteza Galeckega za mojega ministra in sekcijškega načelnika tajnega svetnika dr. Jurija viteza pl. Poray-Madeyskega za mojega ministra za uk in bogočastje. — Eckartsau, 25. julija 1918. — Karel I. r. Hussarek I. r.

— **Seidler načelnik kabinetne pisarne.** Namesto dose- danjega načelnika kabinetne pisarne, grofa Polzerja, je imenoval cesar načelnikom bivšega ministrskega predsed- nika dr. viteza Seidlerja.

— **Jugoslovanski klub in nova vlada.** V seji, ki jo je sklical Jugoslovanski klub, da uravna in ugotovi svoje stališče napram novi vladi, se je sklenilo, da se bodoča politika kluba ne spremeni. Jugoslovanski klub je dalje sklenil, da se ustanovi dne 16. in 17. avgusta v Ljubljani »Narodni svet«.

— **Sodrugí Ant. Němec, dr. B. Šmeral** in sodrugí so podali na ministrskega predsednika in ministra za dežel- no brambo interpelacijo glede strašnih razmer, ki vladajo v čeških militariziranih tovarnah.

— **»Prepovedani« časopisi.** Sledeči listi so za fronto prepovedani: Arbeiter Zeitung, Arbeiterwille, Friede, Glas Slobode, Slovenec, Slovenski Narod, Lidové Noviny, Venkov, Večer, Narodni Listy, Il Lavoratore, Ilustrovany Kuryr Codzienny, Kuryr-Lwowski, Piast, Vilag, Nepszava, Naprej, Hrvatska Država, Hrvatska Njiva, Glas Slovenaca, Hrvata i Srba, Berliner Arbeiter Zeitung. — In kdo je izdal to prepoved? Generalna vojnopoštna direk- cija! Vojakom? Listom? Ne, svojim podrejenim uradom!

— **»Hrvatska država« prepovedana v Srbiji in v Pu- lju,** tako naznanjajo vesti iz Zagreba. Seveda je prepove- dana tudi za bojišče.

— **Pospeševanje malo obrti na Ogrskem.** Vlada se je v zadnjem ministrskem svetu bavila z vprašanjem, kako bi se omogočilo 50.000 malih obrtnikov, ki se bodo vrnili po končani vojni domov, da gredo neovirano na delo. Tr- govinski minister je izdelal zakonsko osnovo, po kateri se dovoli tem malim obrtnikom, ko se vrnejo v domovino, 10.000 kron kreditov. Dalje jim bo dala vlada tudi za delo potrebno orodje.

— **Nemški premog za holandski krompir.** Po »Köln. Volksztg.« pošlje Nizozemska Nemčiji 2500 do 3000 želez- nih vagonov zgodnjega krompirja. Nemčija pa da Ho- landski 50.000 ton premoga.

— **Pruska volilna reforma.** Namestnik dr- žavnega kanclerja Payer je izjavil poslancu Scheidemannu, da je vlada odločena razpustiti prusko zbornico, če do zime ne reši volilne re- forme v smislu vladnih predlog. Tudi grof Hert- ling se je izrazil enako ter povedal, da ima že pooblastilo, da sme razpustiti pruski deželni zbor, če do zime ne reši volilne reforme.

— **Umikanje Nemcev.** Po berlinskih listih poročajo na Dunaju, da pripravljajo nemško ar- madno vodstvo nadaljnje veliko umikanje in si- cer na fronti med Soissonom in Reimsom. Um- ikanje naj se izvrši na fronti v zračni črti nekako 100 km. Proti jugu izgube Nemci naprej moleči del svoje fronte, ki ga je v šestnajstidnevni po- mladanski bitki zavzela armada nemškega pre- stolonaslednika. Nemška fronta je z obeh strani ogrožena in naj se umakne, kakor to soglasno napovedujejo vsi vojni poročevalci nemških li- stov. — **Vojaški strokovnjak »Berliner Tage- blatta«,** general v. Ardenne pravi: Francozi ne ogrožajo samo tega nemškega trikotja, marveč so razen tega zbrali mnogo čet med Compieg- nom in Soissonom ter pripravili in zgradili šte- vilne mostove, da primejo armado nemškega prestolonaslednika ne samo v obeh bokih, mar- več tudi v hrbtu. Vsled tega je prišlo do tak- tičnega sklepa nemškega armadnega vodstva, ki ima namen izboljšati in skrajšati nemško fronto med Soissonom in Reimsom. Takša izboljšanja in skrajšanja fronte so bila z nemške strani te- kom te vojne že večkrat izvršena in so imela vedno pozneje za posledico nove uspehe.

— **Vojske še ne bo konec.** Iz Monakova po- ročajo: V poslanski zbornici je izjavil vojni mi- nister Hellingrath: Še ni upati na konec boja. Bojevati se moramo, dokler ne bo popolnoma poražena želja sovražnika po boju in zmagi. Čim več zahteva čas od nas, tem bolj moramo od- stranjevati to, kar nas loči, se strniti v močno enoto ji okrepiti roko, ki bo morala izvesti še mnogo silnih udarcev. Prosti brezmejnega op- timizma, pa tudi prosti slabotnega črnogledstva hočemo zreti v bodočnost.

— **Uprava Besarabije.** Za upravo Besarabije so bile izdane od rumunske vlade te-le odredbe: Vsi uradniki ostanejo v svojih službah, če prisežejo na kralja in usta- vo dežele. Uradniki, ki ne znajo rumunsko, dobe nekaj mesecev časa, da se priučijo jeziku. Uradni jezik sodišč je za sedaj rumunski in ruski. Sodbe se izrekajo v imenu rumunskega kralja.

— **Brošura kneza Lichnowskega.** Dunajsko policijsko ravnateljstvo je izdalo 25. t. m. za vso Avstrijo prepoved razširjenja francosko pisane brošure kneza Lichnowske- ga »Moja misija v Londonu 1912—1914«.

— **Naturalizacija Židov v Rumuniji.** Rumunski senat je sprejel zakonski načrt o naturalizaciji Židov z 62 gla- savi proti 2 glasovoma.

— **Italijanski vojni stroški.** Italijanski vojni stroški znašajo v prvih enajstih mesecih finančnega leta 1917/18 22.112 milijonov lir proti 15.644 mil. lir v lanskem letu.

— **Usmrítev carja.** Iz Moskve brzojavljajo: Na poziv sovjetske vlade je šla v Jekaterinoslav posebna preiško- valna komisija, ki naj prouči dogodke ob priliki usmrítve ex-carja in ki naj dvigne zoper krivce obtožbo sodnij- skim potom.

— **Pogodba glede murmanskega ozemlja.** Iz Londona prihaja uradno poročilo o pogodbi, ki so jo sklenili za- stopniki Anglije, Francije in Zedinjene države na eni strani ter murmanski okrajni svet na drugi strani glede murmanskega ozemlja. Stranki sta se zedinili, da hočeta skupno braniti murmansko deželo proti nemški koaliciji. Posebna ententna armada, v katero bodo sprejemali tudi ruske prostovoljce pod ruskimi poveljniki, bo vodila vo- jaške operacije, dočim bo Anglija skrbelo za preskrbovan- je dežele z živžemem. Kakega osvobojevalnega namena ententa nikakor ne zasleduje pri tem.

— **Masaryk in francoski zunanji minister.** Masaryk je poslal francoskemu zunanjemu ministru Pichonu sporo- čilo, v katerem pravi, da velja Francija za zaščitnico če- ško-slovske države, katere ustanovitev pomeni smrtni udarec berlinskega pangermanizma. Stvoriti je treba tr- den bolk iz češko-slovske, poljske, jugoslovanske, ru- munske, italijanske in ruske države.

— **Razne drobne politične vesti.** V Genovi so se iz- krcali, po poročili genovskih listov, zopet veliki oddelki ameriške armade. — V Italiji so dobili vsi avstrijski Italijani, ki služijo vsaj eno leto v italijanski armadi, dr- žavljanke pravice. — Nove vrste tank so opazili pri zad- njih francoskih napadih pri Villers-Cotteresu. Novi tank obsega komaj četrtino dosedanjih francoskih tankov. Posadka šteje tri može. Tank premaga zelo lahko vse ovire in ni nič občutljiv za sovražne topovske strele. To- rej zopet novo bojno sredstvo, premalo jih je še... — Zadnja še nezaprta socialno demokratična poslanca Fin- ske sodruga Kopenena in Lonhilainena so zaprli sedaj in jih obdolžili upora. S tem je zaprla finska buržoazna vla- da vse socialistične poslance. Maščujejo se finski meščani in krvavo... — Po poročilu ljudskega komisariata za po- što in brzojave v Moskvi, so bile uvedene v Rusiji od 15. februarja t. l. dalje 103 postaje za brezžično brzojavljenje, ki razširjajo najnovejša poročila in dekrete iz Moskve.

Idrijski rudarji na Dunaju.

Dunaj, 25. julija. Danes je sprejel minister za jav- na dela ekselencia Homan deputacijo idrijskih rudarjev, ki jo je predstavil državni poslanec sodrug Skaret s tovari- šema državnima poslancema Gostinčarjem in dr. Ravni- harjem. Deputaciji se je pridružil na njeno izrečno željo tudi sodrug Anton Kristan, ki se je te dni mudil na Du- naju radi zagotovitve prehrane delavstva na Kranjskem. Sodruga Skaret je v jedrnatih besedah razložil ministru Homanu obupno stanje rudarjev v Idriji in zahteval ener- gično izdatno pomoč. Sodruga Anton Kristan je orisal ne- zadostno prehrano ter zahteval z ozirom na to, da se do- sedanja 55% doklada zviša na 100%. V debati, ki se je nato zelo živahno in stvarno vršila, so govorili vsi na- vzoči. Minister Homan se je obrnil po razna pojasnila te- lefonično na rudniškega svetnika Poscha. Končno se je dosegel sledeči rezultat: Dosedanja 55% doklada se zvi- ša za 30%, tako da bo odslej znašala 85%; vojna dokla- da, ki se četrtletno izplačuje ostane. Plačilni razdelilnik se primerno uredi; ugotovi se zahtevi, da se najnižja plačil- na vrsta odpravi. Ako bi pri ureditvi plačilnega razdelil- nika bil kdo slučajno na slabšem, naj to takoj vodstvu naznani, da se to popravi. Glede drv naj se vse želje pi- smeno dopsljejo in ministrstvo bo storilo, kar se le da storiti. Glede štrajka ne bo noben kaznovan ali na kak drug način zapostavljen. Glede provizoričnih delavcev se bo uredilo kar se bo dalo.

Rezultat ni neugoden. Povišanje je znatno. Razume se, da ni končno in da bo državna uprava, če bodo cene živil neprestano navzgor rasle, morala v kratkem zopet dohodke idrijskega delavstva zvišati. Minister Homan je priznal, da so vsa povišanja le kapljica v morje. Storil pa bo, kar bo v njegovi moči.

Dunaj, 26. julija. Danes se je ogasila deputacija idrijskih rudarjev pri poljedeljskem ministru Silvi Tarouki v zadev preskrbe drv. Poslanec Gostinčar in sodrug Anton Kristan sta ministru razložila nujnost preskrbe z drvimi. Minister je obljubil, da bo preštudiral zadevo ter po mogočnosti ukrenil potrebno v najkrajšem času. — So- drug Anton Kristan in poslanec Gostinčar sta opozorila dalje ministra na žalostni položaj c. kr. gozdarskih delav- cev v Idriji ter zahtevala, da se jim odpomore. Ministru se je vročila tozadevna spomenica.

Poslanec Gostinčar je tudi danes vložil interpelacijo na poljedeljskega ministra radi preskrbe idrijskih rudar- jev z drvimi.

Dnevne beležke.

— **Vsi ljubljanski sodrugí in sodružice so vabljeni, da se snidejo jutri zvečer na vrtu ho- tela »Belvue« na prijateljskem sestanku z zu- nanjnimi sodrugí.**

— **Cesarja in kralja Karla vojnopomočni zaklad.** Du- naj IX., Berggasse 22. Namen tega zaklada je, hipno po- magati revnim invalidom, ki so zmožni in voljni lotiti se kakega dela in si ustvariti novo življenje. Dajale se bodo

enkratne podpore, največ do 1000 kron, in invalidi, ki so tega vredni, potrebni in tudi zmožni, da podporo prav po- rabijo, se imajo s posebno prošnjo obrniti na ta zaklad, čigar naslov je zgoraj razviden. Podpore so lahko najraz- ličnejše vrste, n. pr. obrtno orodje, neobhodno potrebna obleka, gotovo stanovanje, potreben voz, vprežna žival, kos polja, kak stroj, oprava, plačnanje kake kavcije itd. Prošnja mora imeti naslednje podatke: 1. Predime (krst- no ime) in rodbinsko ime, šaržo, vojaško krdelo, vojna odlikovanja. 2. Rojstno leto, stan (samec, oženjen, vdovec, ločen), število, starost in spol otrok, če in kako so otroci preskrbljeni. 3. Rojstni kraj in domovinsko občino, sedanje bivališče (natančen naslov). 4. Sedanji poklic, potem če, kdaj in kje je bil invalid še po prvem zdrav- ljenju dodatno zdravljen in v invalidski šoli; prejšnji pok- lic (pred uvoženjem). 5. Stopnja pridobitne nezmož- nosti (v odstotkih), način pohabljenosti, oziroma bolezn, letna invalidščina (s prikladami). 6. Vojaška evidenčna oblast in številka plačilnega naloga, oziroma navedba, kdaj se je izvršila superarbitracija. 7. Uboštvo prosilčevu, premoženjske razmere staršev ali drugih svojcev in ali ga kaj podpirajo. 8. Način, kako si misli ustvariti novo življenje ali trajno možnost za zaslužek, in višina zneska, ki je za to neobhodno potreben. 9. Navedba podpor, ki jih je že dobil (kdaj in kje). Prošnje je vlagati pri de- želni komisiji za skrbstvo vračajočim se bojevnikom (pri c. kr. deželni vladi), pa tudi pri magistratu, kjer se je oglasiti v pisarni komisarja dr. Vrančiča radi izpolnitve posebne plačalne pole. Tudi naravnost na Dunaju (IX., Berggasse 22) se more prošnje vlagati. Najbolje je, če vloži prosilec, ki je v Ljubljani, prošnjo pri magistratu in prinese v ta namen vse dokaze za posamezna vprašanja seboj, ker mora biti vse dokazano.

— **Privezovanje vojakov.** Socialno demokratični po- slanci Resel in tovariši so podali v parlamentu interpela- cijo, v kateri pripovedujejo, da je bilo v Mariboru pet in- fanteristov privezanih, ker niso mogli priti na nikak na- čin vsled prometnih ovir pravočasno z dopusta. Namesto o polnoči so prišli nastopno jutro. Stotnik Triller jih je dal navezati dve uri in ukazal je, da se jim odvzame kruh, ki ko ga od doma prinesli. Tovariši so odklonili razdelitev zaplenjenega kruha in ga vrnili kaznovanim. Kazen pri- vezovanja je bil cesar odpravil, ali vojni minister jo je zopet uvedel. Interpelacija pravi, da je za par ur nehote- ne zakasnitve taka kazen preostra. Stotnik je zagrozil, da bo v sličnih slučajih odvezel prizadetim tudi denar za uboge vdove in sirote. Vidi se, da sme delati, kar hoče. Ako se bo tako postopalo z moštvom, se ne bo upalo v takih slučajih v vojašnico in množile se bodo dezertacije. Poslanci vprašajo domobranskega ministra, ali hoče po- učiti stotnike Trillerja o mejah njegove oblasti?

— **Poljska umetniška razstava v Ljubljani.** Kakor iz- vemo, nameravajo prirediti letos v Ljubljani poljsko umetniško razstavo.

— **Zamenjava avstro-ogrskih vjetnikov v Rusiji** se je pričela. Iz Moskve poročajo, da sta se avstro-ogrška in vlada sovetov sporazumeli glede zamenjave in odide te dni prvi transport avstro-ogrskih vojnih vjetnikov, 3000 mož iz Rusije. Jednako število ruskih vjetnikov odide do- mov preko Ukrajine.

— **Nesreča v Ljubljani.** Dne 25. t. m. okrog sedmih zvečer je plezal po strehi ledenice za Mestnim domom šestnajstletni fotografski vajenec Brandstätter. Vračajoč se s strehe, mu je izpodrsnilo, drsal se je, a obenem se je izkušal poprijeti strehi. Na strehi, ki je trhla, je polno rjavih žebeljev. Na leve roki je imel vojni prstan, in ta se je vjel na žebelj ter mu odtrgal prst s kostjo vred. Rana ni nič krvavela. Obvezali so ga na rešilni postaji in od- tod je odšel v bolnico.

— **Mrtvega so našli** na progi med Savo in Litijo 46- letnega črnovojnika Štefana Huča. Padel je najbrže po- noči z vlaka.

— **Zgorel je** v Doleh pri Borovnici kozolec Jakoba Krašovca. V njem je bilo tudi precej sena, ki je zgorelo. Nato je segel ogenj tudi na hišo soseda Martina Skrlca, ki je zgorela s hlevom vred. Posednika imata škodo nad 6000 kron.

— **Utonil je** trindvajsetletni hlapec Franc Grubar iz Dolenjega Suhodola v občini Brusnice. Kopal se je v Kr- ki blizu Struge, zašel v vrtnice in, ker ni znal plavati, je utonil. Vojaki in vjetniki so mu sicer prihiteli na pomoč, a ga niso mogli več rešiti.

— **Kopališki vlak Trst-Nabrežina.** Od 1. avgusta da- lje bo med Trstom in Nabrežino vozil kopališki vlak z vozovi II. in III. razreda. Odhod iz Trsta ob 4. popoldne, odhod iz Nabrežine ob 7. uri 25 min. zvečer. Za vožnjo je seveda treba modre potne izkaznice, ki jih izdajajo poli- cijski komisariati za dobo treh mesecev.

— **Prvi odvetniški izpit v slovenskem jeziku.** Pred tr- žaškim deželnim sodiščem sta napravila odvetniški izpit v slovenskem jeziku odvetniška kandidata dr. Leopold Boštjančič in dr. Janko Olip.

— **Smrtna nesreča.** V Kresnicah je padla po stopnicah 71letna Marija Jelnicar, ki se je pri padcu na glavi po- škodovala tako, da je v eni uri nato umrla.

— **V Celovcu je oproščeno** za deželno osrednjo mleč- no zbirnico 1200 mlečnih komisarjev in ti ji preskrbe dnevno 1100 litrov mleka! Torej za en liter mleka dnevno je potreben en komisar. Koroški gospodarski svet je proti temu nezaslišanemu pojavu ostro protestiral.

— **Nezgod.** Rudar Anton Savsovnik, delavec v Ljubnu, se je pri svojem delu težko poškodoval. Prišel je med odbijače železniških voz, ki so mu močno poškodovali ključnico in rebra.

— **Strašna nesreča se je zgodila** v četrtek zjutraj ob 4. na železniškem mostu v Mariboru. Štirje vojaki so z glavnega kolodvora šli, da si skrajšajo pot čez most. Sredi mosta sta jih srečala križajoča se brzovlaka. Eden vojak je bil takoj ubit, enega je zmečklilo do smrti, tretjega je vrgla lokomotiva čez most v Dravo in le četrti se je rešil.

— **Polno krušno racijo** bodo oddajali na Dunaju šele od 11. avgusta.

— **Zvišanje cen kruha na Dunaju.** Pred nekaj dnevi se je vršila na Dunaju konferenca pekov, ki zahtevajo v najbližjem času zvišanje cen kruha na 95 h.

— **Kdo izmed vračajočih se ujetnikov** bi mi mogel povedati kaj zanesljivega o Antonu Kovaču iz Zavinj, ki je služil pri c. kr. pešpolku št. 17, 4. maršbataljon, Feldpost 32? Zadnje poročilo sem prejel od njega iz Permska železna deroga, štacija Kungur, Rusija. Tozadevna, kolikor mogoče točna pojasnila proti povrnitvi stroškov prosim na naslov Martin Repovš, strojnik v Zagorju ob Savi.

— **Vzorno straženo mesto.** Prebivalci Plznja se ne morejo pritoževati, da ni za njihovo varnost dobro preskrbljeno. Po »Novi Dobi« imajo tam uniformirano mestno policijo, mestno civilno policijo, občinske policaje, državne policaje, vojaško policijo, žendarje peš in na konjih, tovarniško policijo Škodovih tovarov, potem mestne nočne stražnike, stražnike polj in vrtov, policijske uslužbenice, stražnike, ki pazijo, če so zaprta hišna vrata in še mnogo drugih prostovoljnih »detektivov«. Pa kljub temu je v mestu polno tatov, vojnih oderuhov in drugih zločincev. To je stanje pred povišanjem števila orožnikov. Sedaj jih bo še več...

— **Zalosten konec delavca.** V Zagrebu je pometal pometač Tomo Filipec, 50letni mož, tlak na Maksimirski cesti. Vrata neke gostilne pa so tako nesrečno butnile vsled vetrovnega vremena vanj, da je padel revež po tlaku in kmalu nato preminul.

— **Kje so zaloge.** Urad za zmanjševanje vojnega oderuštva je napravil v skladiščih špediterja Schenkra in dr. na severozahodnem kolodvoru na Dunaju preiskavo, pri kateri so našli in zaplenili 94 paketov suken, ki so bile tu večinoma že od početka vojne. Mirovna cena tega blaga se ceni na 300.000 kron. Njega imejtelji so bili večinoma državljani sovražnih dežel in so internirani. — Pri hišniku Karlu Loschitzu so napravili hišno preiskavo, ki se je zelo posrečila. V stanovanju, v kleti in na podstrešju hiše v Lahngasse na Dunaju so našli 300 kg sladkorja, 100 litrov jedilnega olja, 100 kg moke, 35 kg masti, 70 kg mila, potem še veliko jajc, sode, kave, ovsa itd. Zaloge so zaplenili. Ker pa je Loschitz dobival, ne glede na te velike zaloge, karte za živila, so ga naznanili še na magistratu. — Nedavno so zaprli tihotapstva osumljenega begunca Samuela Teitelbauma. V njegovem stanovanju so našli razen drugega 120 kg slonove kože in 35 kg kož za podplate. Del teh kož je že prodal gotovemu čevljarju. Teitelbauma bodo po končani preiskavi zaprli.

— **Ljudje padajo...** Splošna oslabelelost in pomanjkanje prave hrane ljudi, ki morajo čakati cele dolge ure, da tudi cele poldneve na razna živila, ima za posledek prikazen, o kateri govori še dosti zanimivo zdravniško popularna priloga »Berliner Tageblatt«: Ljudje trpe na vedno številnejših napadih omedlevice, ne morejo se obdržati na nogah, in če niso v stanu, da bi se na kaj naslonili, padajo na tla in se onesveščajo. Omenjeni list konstatira, da se širi gorenji pojav, posebno v velikih mestih, čimdalje bolj; od 1660 oseb, ki so bile v fronti v berlinski Skališki ulici, jih je omedlelo v prvih treh urah 7, po štirih urah še nadaljnih 12, in po osmih urah še 23. Položaj teh je združen včasih z bolečinami, včasih s tresenjem nog in medlevice, in more trajati tudi več ur.

— **Dobra letina na Ruskem.** Po uradnih vesteh bo letošnja letina v evropskih ruskih gubernijah uspela zadovoljivo, deloma prav dobro. Le v olonški guberniji kaže žetev slabo. Ta uradna poročila potrjujejo tudi potniki.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 26. julija. (K. u.) Uradno se razglša: Pri Canovu in na Sedmih občinah se je izjalovil sovražni napad. Sicer nobenih posebnih dogodkov. — Iz Albanije: Med Kucijem in morjem smo na več krajih prišli do Semenija. Naše prodiranje izenači silne protinapade sovražnikov. — Šef gen. štaba.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 25. julija. Uradno se razglša: Silni delni boji na bojišču med Soissonsom in Reimsom.

Berlin, 26. julija. Vojna skupina prestolonaslednika Ruprechta: Južno Alberta smo odbili delni napad sovražnikov in dobili pri zasledovanju vjetnikov. Uspešni sunki naših proizvodovalnih oddelkov na mnogih mestih fronte. — Vojna skupina nemškega cesarjeviča: Na bojišču med Aisno in Marno so bili silni delni napadi sovražnikov zavrnjeni deloma pred, deloma na našem bojnem ozemlju. Na obeh straneh Ourca so trajali boji do večera. Tu smo vrgli sovražnika severno Culchy la Cha-

teau iz njegovih sprednjih črt. Vzhodno tega kraja in južno Ourca smo zavrnili s protinapadom sovražne napade. Tudi zahodno Vincellesa (ob Marni) je bil zavrnjen sovražnik v gozdu de Ris po hudih bojih pred našimi črtami. Jugozahodno Reimsa smo izpraznili gozdno ozemlje zahodno Vrignyja in smo odbili silne protinapade belih in črnih Francozov. V Champagne je napadal sovražnik med dolino Suipe in Souainom zgodaj zjutraj. Bil je zavrnjen v protinapadu. V zračnih bojih je izgubil sovražnik včeraj 28 letal in en privezni balon. Poročnik baron pl. Richthofen si je priboril svojo 30., lovska skupina Richthofen s tem svojo 500. zmago v zraku. Poročnik Loewenhardt je zbil 54., poročnik Billik svojega 27., poročnik Bolle svojega 26. in podnarednik Cohn svojega 26. nasprotnika. — v. Ludendorf.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 26. julija. Začetkom današnje poslanske zbornice je bil prebran dopis o spremembi vlade. Nato je nastopil min. preds. baron pl. Hussarek, predstavil zbornici novo vlado in dejal med drugim: »V resnem času nastopamo svojo nalogo. Silna vojna daje pečat javnemu življenju. V trdni skupnosti s staro zaveznico Nemčijo, s katero nas oklepajo vedno visoko spoštovane, v ognju boja utrjene in le še tesneje združene, za bodoči čas miru nerazrušljive vezi prijateljstva in zvestobe, moramo izsiliti uspešni konec te strašne borbe; priti moramo po tej trdi preizkušnji vsled junaštev, ki jim ni primere, naših hrabrih čet do častnega miru, za katerega so državniški osrednjih sil večkrat na nedvoumen način določili svoje namere, ki nikogar ne ogrožajo in stremijo za splošnim sporazumom narodov. Svojo prvo in neposredno nalogo uvidimo v tem, da se odstrani ex-lex stanje in prosimo visoko zbornico, da glasuje za proračunski provizorij. Tega ne zahtevamo kot dokaz zaupanja, ki si ga hočemo zaslužiti šele s svojim delom; menimo, parlament naj ga dovoli sebi, prebivalstvu, ki želi skupnega delovanja svojih zastopnikov s predstavitelji izvrševalne oblasti, in državi, ki prav posebno zahteva, da se v času, kakršen je sedanj, rednim potom zagotovi svoje gospodarstvo. Po tej parlamentarni zahtevi bo šlo v bližnji bodočnosti za to, da si ustvarimo jasnost za vprašanja, ki že dolgo nasprotujejo mirni in dobro urejeni kontinuiteti našega ustavnega življenja. Tekom vojne se je kar najjasneje pokazalo, da se njih rešitev ne da več odlašati; mislim na velike upravne probleme nacionalnega življenja v državi, ki se morejo odločiti le v notranjosti monarhije in po njenih poklicanih poslancih. Vlada predvsem smatra za svojo dolžnost, neprestano delovati na to, da ustvari možnost, v kateri se morejo potem pod njenim vodstvom zmagati številne in zamotane tozadevne naloge. Prav posebnega in neodložljivega pomena bo ureditev financ. Ta problem, ki je začetkom, pred trenutnimi zahtevami vojnega časa v očeh javnega mnenja stopil v ozadje, je počasi zadobil take dimenzije, da zavisi od pravilne, energične in hitre rešitve tega vprašanja usoda vseh slojev družbe, usoda vsakega posameznika. Vioka zbornica! Neomahljivo verujemo v slavno bodočnost našega državnega ustroja in prihajamo s trdno voljo, zbrati njegove bogate moči v službo teh najplemenitejših ciljev bodočnosti. Moramo stremiti za tem, da ustvarimo podlago skupnega zaupljivega dela z visoko zbornico, ki se ne more izvesti brez medsebojne odkritosrčnosti in iskrenosti. V tej smeri se obračamo predvsem do onih skupin, ki so ohranile svoje načelno stališče. Radi bi si pa tudi pri onih, ki zavzemajo odklonilno stališče, pridobili vsaj ono mero zaupanja, ki so si ga dolžni lojalni nasprotniki. Pravičnost napram vsem, napram vsakemu narodu in vsaki družabni skupini pa mora biti in ostati prvo vodilno načelo. (Posl. baron pl. Pantz: Kje je »nemški kurz«? — Posl. Teufel: Kje je »nemški kurz«, ki ga je tu napovedal Seidler? — Živalni proti-klici pri Čehih. Medklici posl. Pantza in Teufela se nadaljujejo. — Nemir. — Predsednik zvonil in zahteva mir.) Ne stremimo za veličino osebnega uspeha, toda šteli bi se srečnim, če bi nam bilo usojeno, dovršiti kos velikanskega dela, ki ga zahteva čas od naše domovine, in mu dati življenjsko moč. Predsednik prekine sejo, ker se vrši nato posvetovanje načelnikov strank.

Na dnevnem redu je drugo branje proračunskega provizorija. Govorilo je tem povodom več poslancev, ki so izražali svoja stališča napram vladi in državi. Poslanec dr. Steinwender je kritiziral vojaško gospodarstvo, ki ravna tako, kot bi tičala država v največjem bogastvu. Zadržuje stotisoče mož, ki so za vojno službo nesposobni

in pripadajo takim letnikom, ki bi vsled svoje starosti že zdavnaj ne smeli več služiti v vojski. Vsled tega se ne povišujejo le izdatki, trpi tudi državno gospodarstvo. Govornik predlaga, da se vlada pooblasti, naredbenim potom poskrbeti za to, da bodo veljale davčne predloge za nazaj najmanj do 1. avgusta 1918. Glasoval bo za proračun in svari vsakega, ki bi se hotel spričo danih razmer odtegniti glasovanja. Poslanec Stanek je izjavil, da ostane stališče Češkega Svaza nespremenjeno. Naj zavisi politika drugih narodov od stališča vsakokratnih vlad, poslanci češkega naroda zaupajo le zmagonosni sili Slovanov in njih prizadevanju po pravičnosti, svobodi in samoodločbi narodov. Poslanec Hauser je izjavil, da sicer ne simpatizira z novo vlado in da njegova krščansko-socialna stranka obžaluje padeč Seidlerjev, vendar bo njegova stranka glasovala za proračun. Tudi on se obregne ob vojaštvo in pravi, da je njegovo odiranje že neznosno. Poslanec dr. Korosec je začel svoj govor najprej v slovenskem jeziku, nato pa nadaljeval nemško. Utemeljeval je odklanjajoče stališče Jugoslovanov napram proračunu in novemu ministrstvu in se spominja preganjanj, ki so jih bili Jugoslovani in drugi slovanski narodi deležni za časa Stürgkhove vlade, v kateri je sodeloval tudi novi ministrski predsednik Hussarek. Govornik naglašja, da se kurs z novo vlado ne bo izpremenil in da se bodo preganjanja Jugoslovanov tudi vnaprej še nadaljevala. Jugoslovani pa lahko trdijo, da se njih narod vsled preganjanj ni upognil, ampak, da se je s tem njih pogum in kljubovanje še povečalo. Nasproti vsem zlobnim vestem mora priti, da je misel združitve Slovencev, Hrvatov in Srbov na podlagi samoodločbe v eni, svobodni državi, prevzela vse sloje jugoslovanskega naroda z močno silo. Vsako vlado bomo sodili po tem, kako stališče zavzema napram jugoslovanskem vprašanju, in podpirali bomo le ono vlado, ki nam prinaša mir, kruh in polno svobodo. Njegova stranka bo glasovala proti proračunu. Poslanec Evgen Lewicky je izjavil, da mora glasovati proti proračunu in proti vsem državnim potrebščinam, ker vidijo Ukrajinci v odstopu grofa Czernina in dr. Seidlerja novo orientacijo v zmislu velikopoljskih zahtev. Rumunci so se odločili glasovati za proračun. Poslanec Glabinski (Vsepoljak) je dejal, da stoji njegova stranka v opoziciji proti dosedanji vladi. Zato ne bo glasovala za proračun. Poslanec Sylvestr (nemški nacionalce) je izjavil, da je edini pravi program, ki ga mora zasledovati v Avstriji vsaka vlada, program bivšega ministrskega predsednika. Le nemški kurs more biti smer, ki jo bomo odobraval in po kateri bomo hodili. Glasovali bomo sicer za proračun, vendar se s tem naše nezaupanje napram novi vladi ne izpremeni. Poslanec Seitz (soc. demokrat) je izjavil, da so socialni demokrati proti vojni in morajo zato odkloniti vojne kredite. Proračunski provizorij so dovolili le enkrat, do sedanje vlade pa nimajo nobenega zaupanja. Poslanec Pantz (nemški centrum) polemizira proti Hussarekovemu govoru, pri čemer ga žali posebno to, da novi vladni šef ni izgovoril niti enkrat besedice »nemški«. Glasoval bo proti proračunu. Poslanec Tertil je dejal v imenu poljskega kluba, da bodo glasovali Poljaki za šestmesečni proračun in za državne potrebščine v nađi, da si bo znala pridobiti vlada s pravičnimi oziri na narodne, politične in gospodarske zahteve poljskega naroda zaupanje poljskega kluba.

S tem je bila debata končana. Zbornični predsednik je predlagal, da se vrši glasovanje za proračun ob 6. zvečer, do tedaj pa naj se nadaljuje določeni dnevni red. Razpravljali so o preskrbi s premogom, o podporah državnim uslužbencem in nekaterih drugih malenkostih.

Proračun sprejet.

Dunaj, 26. julija. Po kratkem odmoru so se sestali poslanci ob 6. zvečer k seji, da se udeleže glasovanja glede proračunskega provizorija in vojnih kreditov. **Točka prva proračuna je bila sprejeta z 215 proti 196 glasovi.** Nato je sprejela zbornica še šestmesečno dobo proračunskega provizorija in vojne kredite. — S tem je poletno zasedanje poslanske zbornice končano. Vrši se morebiti le še par sej.

Parlamentarčne vesti.

Dunaj, 26. julija. Poslanca dr. v. Hofmann-Wellenhofer in Marekhl sta zahtevala od trgovinskega ministristva nujno potrebno izboljšanje položaja poštne uslužbenecv in primerno oziranje na te uslužbenecv pri podeljevanju draginskih doklad.

Odgovor na spomenico nemških in avstrijskih socialistov.

London, 24. julija. Odgovor nemških in avstrijskih socialistov, ki je v Angliji sedaj znan, in ki se nanaša na spomenico delavske konference alirancev, v marsičem ne soglašja z programskimi točkami te ententine delavske spomenice. V odgovoru pravijo nemški in avstrijski socialisti, da pomenja zmaga entente ravnotako kakor zmaga Nemčije triumf imperializma. Toda to trditve lahko takoj pobijemo, ako ji zoperstavimo vojne cilje, ki so jih stavili in proglašali ponovno Lloyd George, Asquith in predsednik Wilson. Spomenica tudi trdi, da hoče okupirati Francija tudi še druge nemške dežele poleg Alzacije-Lorene. Toda, v slučaju popolne ententine zmage, pravi ententina delavska spomenica, ne bo odtrgan od Nemčije noben res nemški kos države. Sodba glede Ir-

ske, Egipta in Indije je neutemeljena. Anglija se zelo trudi, da bi uvedla na Irskem homerulo. Težkoča obstoji v tem, da si na Irskem glede tega vprašanja sami niso na jasnem. Podeliti indijskim narodom samoodločbo je nemogoče zato, ker Indija ni taka enota, da bi bila za to sposobna. V Indiji živi 200 do 300 raznih narodnosti, pa kljub temu se prizadeva Anglija, da bi tudi Indija dosegla svojo samovlado.

Konec vojne odvisen od osrednjih sil.

London, 26. julija. Angleški delavski minister, Barvess, je z ozirom na ameriško delavsko zvezo sporočil, da se strinjajo angleški delavci v vsem z izjavami Wilsona glede vojnih ciljev. Odkar sta stavila Lloyd George in Wilson, kakor tudi delavske stranke svoje vojne cilje, je mogoče tozadevno le reči, da se strinjajo z njimi vsi pametni ljudje. Če pokažejo osrednje sile le svojo pripravljenost, pogajati se na podlagi omenjenih izjav, potem lahko mirno trdimo, da imamo konec vojne prav blizu pred nami.

Carjeva rodbina v samostanu.

Moskva, 26. julija. Glasom vesti iz poučenih krogov se nahaja rodbina ustreljenega carja popolnoma na varnem. Sedaj prebiva carjeva rodbina v slavnem abolaškem samostanu.

Amerikanski senat za uničujoči poraz osrednjih držav.

Washington, 25. julija. Senat je obravnaval v svoji zadnji seji najnovejši mirovni program Nemčije. Senatorji so vztrajali pri naziranju, da je uničujoč poraz osrednjih držav potreben, preden je mogoče upoštevati mirovna pogajanja. Govornik demokratov Lewis je izjavil, da se Amerikanci ne dajo varati po priznanjih sovražnika, katerih namen je, okrepiti nemško oblast v Rusiji in na vzhodu. Nemški načrti gredo za tem, da bi z ogromno vojsko napadli Zedinjene države s tihega Oceana v novi vojni. Republikanec Sherman je izjavil, da more priti mir le po zmagi, ki odstrani cesarja in njegove svetovalce od oblasti.

Aprovizacija.

Opomin pripadnikom ubožne akcije in posestnikom kart za meso. Mestna aprovizacija je dognala, da kljub vsem opominom jemljejo stranke meso na več izkaznic. Istotako ne vrne nihče nobene karte, čeprav so dotične osebe, za katere je bila izkaznica izstavljena, že davnaj odšle iz Ljubljane. Dogaja se celo, da se stranka, ki ima sedaj to izkaznico, niti povabilu ne odzove. Poleg tega se je opazalo, da stranke, ki že imajo izkaznice ubožne akcije, ponovno vlagajo prošnje za podelitev novih izkaznic. Posebno pri izkaznicah za mesarje narašča število izkaznic od dne do dne, dočim se ni niti ena stranka še spomnila, da bi vrnila izkaznico, ki ni bila več veljavna. Ker se bo v najkrajšem času vršila stroga revizija vseh izkaznic ubožne akcije, kakor tudi mesnih kart, opozarjamo stranke poslednjič, da naj vrnejo dvojne izkaznice, ker se bo v nasprotnem slučaju proti vsem strankam brez izjeme najstrožje postopalo. V interesu občinstva samega pa je, da nam take slučaje samo naznanja, ker drugače so stranke oškodovane vsaki teden najmanj za 10 dkg mesa na osebo. Na ta način, da stranke ne vračajo izkaznic, da si skušajo prilasčati dvojne izkaznice, je prekoračen kontingent mesa, ki je namenjen za prebivalstvo Ljubljane in je mestna aprovizacija primorana zmanjšati količino mesa pri oddaji po osebah.

Izkaznice za krompir in oni, ki imajo njive. Kakor je bilo razglašeno, razdeljuje mestna aprovizacija po krušnih komisijah nove izkaznice za krompir. Še enkrat izrecno opozarjamo vse one stranke, ki imajo nasajen krompir, da nimajo pravice do izkaznic. Izkaznice bodo prejele stranke šele tedaj, ko bodo pridelani krompir po-

rabile. Kogar bi se zalotilo, da je navzlic temu opominu pri krušnih komisijah vzel zkaznice za krompir, bo najstrožje kaznovan.

Kisla repa za Moste. Občani Most, ki imajo rumene izkaznice ubožne akcije, zaznamovane s črko B ali C prejmejo kislo repo v pondeljek, dne 29. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2 do 3 vse stranke z rumenimi izkaznicami B, od 3 do 4 stranke z rumenimi izkaznicami C števil 1 do 240, od 4 do 5 števil 241 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg. repe kg stane 80 vin.

Kisla repa za Vič. Občani Viča, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B ali C prejmejo kislo repo v pondeljek, dne 29. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Stranke z rumenimi izkaznicami B od 8 do 9, stranke z rumenimi izkaznicami C števil 1 do 260, od 9 do 10, števil 261 do konca od 10 do 11. Stranke dobe za vsako osebo 2 kg kisle repe, kg stane 80 vinarjev.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Uradnik išče

stanovanje

s kuhinjo, 2—3 sobami, v mestu ali v bližini mesta od avgusta ali septembra dalje. Ponudbe pod »Stanovanje« na poštni predal števil 2, Ljubljana.

Frazne zaboje

velike in male

prodaja po zmerni ceni

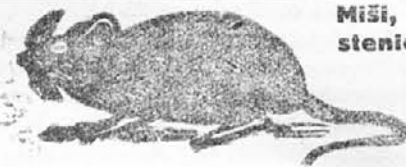
Konzumno društvo za Ljubljano in okolico, skladišče v Šiški, Kolo-dvorska cesta.

V založbi »Slovenske Socijalne Matice« je izšel propagandni spis

Demokratizem in ženstvo.

Dobiva se v vseh ljubljanskih knjigarnah. Pismena naročila sprejema »Slov. Socijalna Matica« v Ljubljani.

Cena: K 1.—, s poštnino K 1.20, 10 izvodov skupaj K 9.—, pri naročilih čez 20 izvodov 20 % popust.

Miši, podgane, stenice, ščurki!

Izdelovane in razpošiljatev preizkušene radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 2; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3; sem spadajoči razpraševalec K 1.20; tinktura za človeške uši K 1.50; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 1.50; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

SIGORIN

zatre čudovito naglo

STENICE

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpošiljalnica: Lekarna »pri upanju« (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.

v deželnem KINO CENTRAL gledališču !!

Sobota 27., nedelja 28. in pondeljek 29. julija:

Veliki umetniški film:
Starinar iz Strassburga.

Drama v petih dejanjih.

V glavni vlogi
EDITH MELLER.

Tudi za mladino.

Predstave se vrše v delavnikih ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. dopoldan, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer.

Torek 30. in sredo 31. julija, v četrtek 1. avgusta:

Senzacija sezone:

Veliki Zeloikov film iz čudežne Indije.

ČIJANDURSKA ROŽA.

V glavnih vlogah dvorna igralka
LYA MARA in FRIDERIK ZELNIK.

Ni za mladino.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akcijski kapital K 20,000.000.
Rezerve K 3,500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke c. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

BREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.